

9 41793
Hr. Minister

1964?

ter kennisgeving aangeboden.

422/3

Enige tijd geleden kreeg ik bezoek van Monseigneur Tillemans, bisschop van Merauke, die voor dienstangelegenheden Nederland bezocht. Ik heb van deze gelegenheid gebruik gemaakt hem te vragen hoe het na de bestuursoverdracht aan Indonesië in West-Nieuw-Guinea gaat.

Onderwijs. Alle missiescholen in de streek van Merauke zijn nog in gebruik. De subsidieverstrekking vindt op dezelfde wijze voortgang als onder het Nederlands bewind. Tekorten wegens vertrokken onderwijzers werden opgevangen door uit Indonesië onderwijzers te zenden (in totaal 200).

Het dorps-onderwijs, tot nog toe 3-jarig, wordt langzamerhand omgezet in 6-jarig onderwijs. Daardoor zijn de vervolgscholen met internaten (bestemd voor geselecteerde dorpschoolleerlingen) komen te vervallen.

Merauke telt thans drie Primair middelbare scholen, terwijl er voorheen slechts een was. (schoolprogramma iets minder dan Ulo-onderwijs).

Aanvankelijk heeft men wel allerlei pogingen aangewend om de missiescholen om te zetten in openbare scholen (lees: scholen met islamietische inslag) maar dat is afgestuit op de onwil van de papoea's, ondanks dat de huidige gouverneur Bonay daar erg zijn best voor heeft gedaan.

De Indonesische onderwijzers worden door de papoea's geaccepteerd omdat de papoea nu eenmaal erg veel van onderwijs verwacht. In hoeverre in de toekomst dit onderwijs zinvol voor de opbouw van het land zal kunnen worden aangewend en niet averechts zal werken (afkeer van handenarbeid), daar breekt Indonesië zich het hoofd niet over.

Economie. Doordat de copra en krokodillenhuiden niet meer in Singapore kunnen worden afgezet ter overlading, is de productie hiervan in het gedrang gekomen. (De pers meldt juist dat thans afscheep naar Australië plaatsvindt).

De kustvaart is nog geheel in takt. Aanvoer van goederen vindt regelmatig plaats, al beperkt deze zich tot de meest noodzakelijke levensmiddelen. Onderdelen voor machines, auto's, wegmaterieel alsmede bouwmaterialen komen praktisch niet binnen met het gevolg dat elektrische centrales steeds meer dreigen uit te vallen en alles door gebrek aan onderhoud zienderogen achteruit gaat.

- De -

De tijdens de Untea-periode gereedgekomen watervoorziening, welke voor de streek om Merauke van levensbelang was, doordat in de droge periode groot watergebrek heerste, is door beschadiging en vernieling van waterleidingbuizen door het vee, nauwelijks meer in bedrijf.

Vliegdiens ten tussen Hollandia en Merauke, verzorgd door de Garoeda, vinden normaal doorgang.

Het door het voormalig gouvernement aangezette rubberprojekt (10.000 ha bevolkingsaanplant in 10 jaar) is sindsdien op dezelfde voet door Indonesië voortgezet.

Politieke toestand. De aandacht van Indonesië in West Nieuw-Guinea wordt hoofdzakelijk gericht op de politieke omvorming van de papoea. Overal waar daartegen weerstand bestaat wordt hardhandig ingegrepen. De missie dient zich zeer zorgvuldig afzijdig te houden ter wille van het voortbestaan in West Nieuw-Guinea.

Sommige papoeavolkjes kunnen zich daar niet in schikken en hebben zich geheel in hun streek teruggetrokken (O.a. de Moejoe's, een intelligente papoeastam, die zich o.a. bij het rubberprojekt energiek voor het slagen daarvan hadden ingezet). Anderen schikken zich er wel in maar zijn tegenover de gevoerde propaganda geheel passief. De papoea's geloven er vast in dat zij in 1969 zelf uitspraak mogen doen welke kant zij zullen kiezen.

Bovenstaande mededelingen hebben alleen betrekking op de streek rondom Merauke. Op andere plaatsen schijnt het alles veel moeilijker te gaan, vooral Manokwari en Hollandia.

De missie-posten in het binnenland zijn nog geheel in takt. Alleen de voorziening door de lucht loopt gevaar, omdat de missie tot op dit ogenblik geen toestemming heeft gekregen om een drietal piloten uit te laten komen.

*Jaarwisse kopie ter informatie
aan Mw. Buiha
Mw. Okw.
met bijlagen*

27/5